

מסורת הש"ס

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

קלד.

עין משפט
נר מצוה

א [מיי] פ"ט מהל' בבורים
הל' יאן טו"ש י"ד סי פא
סעיף כטו:
ב מ"ב מיי פ"ה מהל'
גולה הל' ד סמג
עשין ע"ט טו"ש ח"מ סי'
סא סעיף ה' ו:
ב מ"ג מיי פ"ט מהל'
בבורים הל' יד
טו"ש י"ד סי' סא סעיף
לא:
ג ד מיי ש"ס הלכה יג סמג
עשין קמ"ט טו"ש י"ד
סי' סא סעיף ג:
נא ה' ו מיי פ"ד מהל'
מתנות עניים הל' ט:
גב ז מיי פ"ח מהל'
הל' ט
טו"ש י"ד סי' סא סעיף
ד:
ח [מיי] פ"ח מהל' מחוסרי
כפרה דין יאן:

שיטה מקובצת
אל חורי הנמלים. י"ב ע"י
פ"ד דפאה וע"ש בהר"ש
ד"ל:

ורמינו. כהן שמכר בהמה לישראל ואמר לו ע"מ שהמתנות שלי נותנן לישראל לכל כהן שירצה דכיון דכולה בהמה זצין ליה לא מצי לאתנויי ליה האי אמתנות שאינן שלו אלא של כהנים יניחו ואין לו בהן אלא טובת הנאה מ"מ ש"מ דחייב במתנות: חוץ שזיר. לשון שזיר משמע ששיר המתנות ולא מכרן לפיכך פטור הלוקח שהרי של כהן הן ודכותה בישראל הוא מחייב הלוקח דכיון שהוא שחטה עליה רמיא למיתביניה: על מנה לאו שזירא הוא. אלא תנאה הכל מכר לו ע"מ שיתנס לו והוא אין בו כח להמתנות: ורמינו. ברייתא אצרייתא: לא שזיר. היכא דלקח הימנו במשקל דקמני נותנן לוקח לכהן והוא חוזר ומוכר דמיס מן הטבח: אלא. כששקלן לוקח לעצמו דכיון דטבח לא נגע בהן אינו בעל דברים של כהן לפיכך זה הלוקח נותנן והוא שואל לו הדמים שעל הטבח היה מוטל ליתן: אלא שקלן לו טבח דיון. של כהן ומחלוקתו ומציעתו אף (ה) על הטבח הוא והטבח חוזר עליהן אם יש צעין נותנן לכהן והכי מפרש לה בריש הגזל ב"ק (דף קטו.) דאף עם הטבח קאמר ר' יהודה: דיון עמו. דיון של כהן ומציעתו עם הלוקח הוא הואיל וישנה לגולה צעין במקום שהוא שם ילך: רב אית ליה דרב חסדא: רבא מזה גובה. דכיון דקודם יאוש אכלו זה האחרון הוא ליה איש גזלן ולפיכך דאכל כל מקמי יאוש צרשומיהו דמרייהו קיימי כל היכא דאיתניהו: לא. בגזלן דעלמא שהגזלן קונה אותו בגזלו לשלם: דכיון דעלמא איש לאו דרב חסדא. דאם רבא גזלן לדון עם הראשון ידיו: והלא. בגזלן מתנות כהונה קמפלגי מר סבר מתנות כהונה נגזלות ונתחייב גזלן בגזלו לשלם דתורת גזל עליהן: ומר סבר אינם נגזלות. אין כח לגזלן וכל זמן שהן צעין כל מקום שהולכין החוב מוטל על מי שהם אכלו לתמו לכהן והראשון לא נעשה גזלן עליהן: באפי' נפשה. ולא בלשון לא שנו ואמתני' כדלעיל: מסתם כהונה נגזלות. כדלמחרן שאם רבא כהן לדון עם הראשון ידיו: אלא ספק. מתנות כהונה לקולא דאמרין המוציא מחזירו עליו הראיה: שצנן ספק. לפני הקוראים שעדיין לא הגיעו הקוראים לשם: הרי. כל הנמאל צהן לבעה"ז דאין לקט אלא הנושר בשעת קצירה: פעלוויס. חטין העלוויס שעל פי החור איכא למימר לקט הן שנשרו מן השבלין בשעת קצירה: והסחחוניס.

(א) [ב"ק קטו:] ט' ב"ק
ק"ל: קטו. (א) פאה פ"ד
מ"א. (ד) נעלם נה: עו.
קכ"ב: פסחים פ"ד. (ה) ואח
דגס. ע"פ פירוש על
שמים ויש מי שגורס כי
על והיה אדם שלא היה
מדקדק בשומתו. ערוך
ערך בן ערל. (ו) חלה
פ"ג מ"ו [מתנות סו.].
(ז) [מתנות עני: גיטין סו.
נדרים ג. ב"ב מ: מ"ה
כה.]. (ח) ע"י מהר"ם שכתב
לשון רש"י תמיה ורואה
להגיד רב יהודה וע"ש וגי'
רש"י קאמר רב וע"ש.

תורה אור השלם

- שפוט דל יתרום עני
יךש הצדיק:
- ודל לא תהדר
ב"רבו: שמות כג

הנחות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אכל שקלן
וכי' אף עם הטבח. פ"ח
והטבח חוזר עליהן אם
ישנן צעין נותנן לכהן:
(ב) [תוס' ד"ה דמר וכו'
ולא עם הראשון דהא גזלן
ולא נתיאשו הבעלים וכו'
אמר ואכלו ליכא כ"ל:]

מוסף רש"י

לא שנו. לקח הימנו
במשקל נותנו לכהן.
דמשמע דלוקח על כרחו
נותנן לכהן והוא יתבע
דמים מן המוכר, אלא
שקלן הוא לעצמו (ב"ק
קטו.) הדין עם הטבח.
דיו של כהן וערשורו על
הטבח הוא (שם.) א"ל אל
תקניטיני. מאותה משה
(דעיל נח.) להשיב לו מתנה
(לעיר קכב.). שבלשון
יחיד אני שונה אותה.
ולא בלשון סתם משה
(שם.) כלומר יחידה היא
ולא קיימין כותיה (לעיר
נח.) פטור מן
החלה. הואיל ובהיותו
עכו"ם נתגלגלה (תנחומ
טו.) ספק. אם משנתגיר
גלגלה או בהיותו עכו"ם
גלגלה. חייב. דלחומרא
אולני. ספק ממונא
לקולא. והמונא מחזירו
ידו על התמנה (גיטין
טו.)

חוץ שיורא הוא ע"מ לאו שיורא הוא. וא"כ כ"ל ע"מ דאמרין נותנן לכל כהן שירצה א"כ המקח בטל שלא נתן לו הבהמה אלא ע"מ שיהיו המתנות שלו וי"ל דמייירי שהתנו שיהיו המתנות שלו ואם לא יתן לו לא יהיה המקח בטל אי נמי הוי כמו מתנה על מה שכחזר במורה שהרשמו מורה ליתנס לכל מי שירצה: דמ"ר אית ליה דרב חסדא. אין לפרש דרב אית ליה דרב חסדא ועם הראשון דקאמר רב היינו אפי' עם הראשון דא"כ לרב אפי' הדין עם השני ולא עם הראשון (ו) בגזל ולא נתיאשו הבעלים וכו' אחר ואכלו דהא ליכא מאן דפליג שלא יוכל לגבות מן הראשון הגזלן ובאחר שאכלו הוא דאיכא דלית ליה דרב חסדא אלא יש לפרש איפכא דרב אית ליה דרב חסדא דהדין דוקא עם הטבח ורב אפי' אית ליה דרב חסדא והדין אף עם הלוקח דחי' דכ"ע אית להו דרב חסדא וצמתנות כהונה נגזלות קא מייפלגי דרב סבר נגזלות והדין עם הטבח היינו אף עם הטבח כרב חסדא ורב אפי' סבר דהדין דווקא עם הלוקח לפי שהמתנות אין נגזלות והוי איפכא ממאי דהוי צעין למימר מעיקרא ותימא דמאי קא מייירי אי צשאין מתנות צעין הא אמרין בריש פירקין דמזיק מתנות כהונה או אכלן פטור ואם הם צעין היכי קאמר דדרב חסדא קא מייפלגי הא משמע בריש הגזל בתרא (ב"ק דף ק"א.) דהיכא דהס צעין ליכא מאן דפליג אדרב חסדא אלא דווקא כשאכלן דמי רבי אושעיא הגזלן ומאכלי את בניו פטורין מלשלם הניח לפניהן גולה קיימת חייבים לשלם אין גולה קיימת פטורין כו' ופריך לימא תהוי תיצתא דרב חסדא משמע דלמאן דפליג עליה אתי שפיר דדוקא אין גולה קיימת פטורים אכל בגולה קיימת חייבים לשלם וצ"ע: ורמיניה חורי הנמלים שבתוך הקמה כו'. מרבנן נמי פריך דלא פליגי רבנן אלא משום דסברי דתחתונים ודאי נמלים כנסים הילכך הם של צה"כ אלא הם ספק היו מודים דהוי לקט כמו עליונים שספק לקט לקט:

ראשית

ותן לו אמר רבא הכא פרה בחזקת קיימא קמה בחזקת חיובא קיימא אמר ליה אביי והרי ע"סיה ינעשית עד שלא נתגיר פטור מן החלה משנתגיר חייב ספק חייב אמר ליה ספק איסורא לחומרא ספק ממונא לקולא דאמר רב חסדא וכן תני ר' חייא שמונה ספקות נאמרו בגר ארבע לחיוב וארבע לפטור קרבן אשתו וחלה ובכור בהמה טמאה ובכור בהמה טהורה לחיוב ראשית

שצקרקעיתו של חור: לבעל הצית. דקודם קצירה כנסום נמלים שם: שספק לקט לקט. אלא רבי מאיר גבי מתנות עניים וה"ה למתנות כהונה ספיקא לחומרא וסתם מתני' ר"מ היא וקמני ספיקא לקולא: אל סקניטני. דהא דקמני ספק לקט לקט יחידה היא שאינה שונה אותה כמו ששנית דברי ר"מ אלא דברי ר' יהודה בן אגרא משום ר"מ: א"ל. ר"ל: אל פשנה אותה אלא בלשון בן סל. אפי' אין אמה שונה אותה אלא צסם שטטה שבעולם ששמו בן תדל אפילו הכי קשיא לך דהא טעמא קאמר למילתיה: אינמא דינין. לרואה לו זכות דין: דאך משלך וכן לו: פרה. כשנולד לך ספק זה צמתנותיה ואמה מעמידה על חזקה חזקה חיוב הוא דמעולה היא שהי בחזקת שם עובד כוכבים היתה עומדת: קמה. כשנולד לך ספק בלוקט ואמה מעמידה על חזקה חזקה חיוב הוא דמעולה היא עומדת לך דל ישראל היא: חיוב חלה הכל הולך אחר גלגולה משגלגל זה הוי חיובה וגלגול העובד כוכבים פטור דכתיב (במדבר טו) עריסותיכם. אם עד שלא נתגיר נתגלגלה פטור אם ספק חייב גרסינן: חלה ספק איסורא שיש צה עון מיתה הלכך לא סמכינן לחזקה אכל מתנות אין בהן קדושה אלא דין ממון והמונא מחזירו עליו הראיה: קרבן אשמו. ספק ילדה כשהיה עובד כוכבים ספק משנתגירה מציא קרבן דספק איסור כרת הוא לאכול בקדשים עד שתיצא כפרה דמחוסר כפורים אסור בקדשים ועושה כרת: וחלה. ספק מיתה: ובכור בהמה טהורה. ספק כרת לשוחטו בחוץ וזריך להמתין עד שיסתאב דמו לית ציה אלא דין ממון ואוכלו הוא בזממו: ובכור. פטר חמור. כמאן דאמר בצבורות (דף ט:) אסור בהנאה עד שיפדנו וזריך להפריש עליו טלה לפדיונו לאפקועי איסוריה ומעבד הטלה צידו והוא שלו דשה של פדיון לא רמיא קדושה עליה אלא ממונא דכהן הוא וכיון דספק הוא המונא מחזירו עליו הראיה:

ראשית